

KÓDEX AEROMODELÁRA

Verzia 1.0 / 2024

Obsah

1. Základné ustanovenia	2 -
2. Miesto, poslanie a ciele	2 -
3. Pravidlá, predpisy a legislatívne normy	3 -
4. Typy prevádzky modelov	3 -
a) Rekreačné – voľnočasové lietanie	3 -
b) Športové (súťažné) lietanie	3 -
c) Verejné modelárske podujatie (VMP)	4 -
5. Bezpečnosť prevádzky modelov	4 -
a) Požiadavky na bezpečné používanie vzdušného priestoru	4 -
b) Prevádzkové podmienky a obmedzenia modelov, vrátane systémov na diaľkové ovládanie modelov (RC súprav)	5 -
c) Prevádzkové pravidla na plochách (v oblastiach) určených na lietanie s modelmi	6 -

1. Základné ustanovenia

Leteckí a raketoví modelári (Aeromodelári) sú členmi veľkej rodiny leteckých športovcov . Regulácia ich prevádzky a správania sa ako i požiadavky na vedomosti a zručnosti sú definované pravidlami pre BEZPILOTNÉ PROSTRIEDKY platné v celej EÚ. Modelári organizovaní v letecko- a raketomodelárskej asociácii Slovenska(ďalej len "LERMAS"), si uvedomujú rozmanitosť leteckých a raketových modelov (konštrukčná, prevádzková ako i hmotnostná či rýchlostná) ktoré bez rozdielu vytvárajú potenciálne nebezpečenstvo ohrozujúce zdravie osôb, majetok a životné prostredie. Prevádzka modelov v spoločnom vzdušnom priestore môže ohrozovať bezpečnosť ostatných užívateľov vzdušného priestoru.

2. Miesto, poslanie a ciele

LERMAS, s vedomím, že k jej základným povinnostiam patrí viesť svojich členov pri modelárskej činnosti k predchádzaniu škodám na zdraví, majetku a životnom prostredí prijala Kódex Aeromodelára Slovenska (ďalej len "KÓDEX"), ktorý je považovaný za základ bezpečnej prevádzky modelov lietadiel. Bez ohľadu na schopnosti každého jednotlivého modelára a technické parametre modelu lietadla musí modelár počítať s tým, že prevádzkou modelu lietadla môže byť spôsobená škoda. S uvážením tohto nebezpečenstva musia dodržiavať nielen pravidlá, ktoré sú stanovené všeobecnými právnymi predpismi, ale aj osobitné pravidlá, ktoré umožnia dosiahnuť prijateľnú úroveň bezpečnosti pri prevádzke modelov. Cieľom kódexu je definovať všeobecné pravidlá správania leteckých modelárov a stanoviť základné pravidlá pre dodržiavanie pravidiel bezpečnej prevádzky a predchádzanie vzniku alebo minimalizáciu bezpečnostných rizík. Dodržiavaním pravidiel podporiť zaistenie bezpečnosti leteckej prevádzky všeobecne. Toho chce LERMAS dosiahnuť zvyšovaním úrovne vedomostí o zásadách prevádzky lietadiel ostatných druhov letectva a postupy rozdeľovania , využívania a správy vzdušného priestoru SR.

Základným cieľom je zvyšovanie ochrany zdravia, majetku, prírody a životného prostredia, posilniť všeobecnú dôveru v bezpečnosť prevádzky leteckých modelov na území SR, ale aj inde na svete.

Pre členov LERMAS je prihlásenie sa k dodržiavaniu tohto kódexu, ako i ostatných požiadaviek vyplývajúcich z ostatných predpisov a nariadení základnou podmienkou členstva.

Preto LERMAS očakáva od všetkých svojich členov združených v odbornosti leteckých a raketových modelárov, prevádzkujúcich modely lietadiel a rakiet, či už rekreačne alebo súťažne, k dodržiavaniu tohto kódexu.

LERMAS zároveň vyzýva všetkých ostatných, ktorí vo svojom voľne prevádzkujú modely lietadiel, aby sa k dodržiavaniu tohto kódexu dobrovoľne prihlásili, prípadne aby sa aspoň inšpirovali v základných otázkach bezpečnosti prevádzky modelu lietadla.

3. Pravidlá, predpisy a legislatívne normy

Základným predpokladom bezpečnej prevádzky je vedomie, že za prevádzku modelu zodpovedá a prípadné dôsledky vyplývajúce z jeho prevádzkovania nesie prevádzkovateľ - pilot modelu. Na prevádzku modelov lietadiel sa priamo alebo nepriamo vzťahuje rad všeobecných právnych a odborových predpisov. Všeobecná úprava obozretného správania a dôsledky vzniku prípadnej škody pri prevádzke leteckých modelov s hmotnosťou menšou ako 25 kg sú obsiahnuté:

- V Nariadeniach EP 2018/1139, 2019/945 a 2019/947;
- V implementačných dokumentoch k týmto Nariadeniam vydaných Národnou autoritou (Dopravným úradom, Ministerstvom dopravy) a tiež regulačné, upresňujúce dokumenty vydané týmito inštitúciami a LERMAS;
- V Športovom poriadku FAI pre letecké a raketové modely;
- V Športovom poriadku LERMAS;
- V smerniciach vydávaných LERMAS pre Verejné modelárske podujatia a propagačné akcie.

Na prevádzku modelov s hmotnosťou väčšou ako 25 kg sa vzťahujú predpisy a pravidlá vydávané DÚ SR.

Informácie o pravidlách bezpečnej prevádzky modelov, doplňujúce a nové informácie sú pravidelne publikované na internetovej stránke LERMAS.

V podmienkach LERMAS sú základným orgánom pre prípravu a distribúciu pravidiel pre jednotlivé kategórie modelov Rada leteckých a Rada raketových modelárov. Celý proces distribúcie pravidiel, noviniek a spresnení riadi Predsedníctvo LERMAS.

4. Typy prevádzky modelov

a) Rekreačné – voľnočasové lietanie

Predstavuje lietanie jednotlivcov, alebo malých skupín organizované a vykonávané v modelárskych kluboch bez určenia kategórie. Lietanie sa spravidla vykonáva na plochách, ktoré prevádzkuje klub, pri dodržaní pravidiel pre prevádzku na tejto ploche. Lietania sa nezúčastňujú diváci a akcie nie sú nijakým spôsobom (okrem tréningov) zverejňované v kalendári LERMAS a v oznamovacích prostriedkoch.

b) Športové (súťažné) lietanie

Predstavuje lietanie v rámci organizovaných verejných, národných a medzinárodných súťaží v konkrétnej kategórii a organizované tréningy. Akcie sú uvádzané v kalendári LERMAS a podliehajú procesom schvaľovania platnom v LERMAS (uvedenými v športovom poriadku). Medzinárodné súťaže kategórii FAI sú registrované v kalendári CIAM FAI a v plnom rozsahu sa riadia pravidlami platnými pre súťažné lietanie vo CIAM FAI. Súťažné lietania sa vykonáva na

určenej ploche. Spravidla ploche (plochách), ktoré prevádzkuje organizátor súťaže. Lietanie je prístupné divákovi.

Pri organizovaní súťaže je organizátor povinný dodržiavať pravidlá a požiadavky vyplývajúce z dokumentov pre organizovanie verejných športových podujatí (Zákon 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí).

c) Verejné modelárske podujatie (VMP)

Takáto akcia, môže byť ohlasovaná v oznamovacích prostriedkoch, je uvedená v kalendári LERMAS, pričom ju organizuje klub s cieľom propagovať prácu modelárskych klubov a činnosť modelárov medzi verejnosťou s dôrazom na mládež. Na akcie sa spravidla pozývajú aj členovia iných klubov a zahraniční modelári.

Organizovanie a postup prípravy, schvaľovania sa riadi internou smernicou vydanou LERMAS v súčinnosti s Národnou autoritou.

Pri organizovaní VMP je organizátor povinný dodržiavať pravidla a požiadavky vyplývajúce z dokumentov pre organizovanie verejných športových podujatí (Zákon 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí).

Pre všetky typy prevádzky modelov, pokiaľ nie sú oprávneným orgánom povolené výnimky (dočasné povolenie využívania častí vzdušného priestoru prostredníctvom orgánov riadiacich správu vzdušného priestoru), platia obecné pravidla platné pre daný priestor, modelársku plochu.

Pre každý typ prevádzky a v rámci neho i kategóriu modelov platia okrem obecných pravidiel doplnkové - organizačné pravidlá vydávané kompetentnými orgánmi.

5. Bezpečnosť prevádzky modelov

Požadovanú, primeranú úroveň bezpečnosti prevádzky modelov je možné dosiahnuť dodržiavaním zásad bezpečnosti v oblastiach:

- Využívania vzdušného priestoru;
- Poznania konštrukčných a prevádzkových podmienok a obmedzení modelov, vrátane systémov na diaľkové ovládanie modelov (RC súprav);
- Poznania a dodržiavania prevádzkových pravidiel na modelárskych plochách (v oblastiach určených na lietanie s modelmi - prevádzkových pravidiel pre jednotlivé modelárske plochy (oblasti)).

a) Požiadavky na bezpečné používanie vzdušného priestoru

Prevádzkovateľ modelu (pilot) pre bezpečné používanie Vzdušného priestoru je povinný:

- Poznať kategorizáciu vzdušného priestoru, spôsoby jeho riadenia a systém koordinácie pri jeho využívaní s odbornými orgánmi spravujúcimi tú časť vzdušného priestoru, ktorú chce používať (ďalej len uvažovaný priestor);
- Poznať a rešpektovať pravidlá platné pre jednotlivé triedy vzdušného priestoru;
- Pred začiatkom lietania sa zistiť, že uvažovaný priestor vyhovuje požiadavkám pre lietanie s modelmi a oprávneniam k jeho využitiu;
- Sledovať informácie vzťahujúce sa k uvažovanému priestoru zverejňované na informačných portáloch správcu a na stránkach LERMAS;
- Pri lietaní na plochách (v oblastiach) umiestnených v CTR (ATZ) iných letísk postupovať podľa pokynov obsiahnutých v koordinačnej smernici (dohode) s prevádzkovateľom takého letiska;
- Nevykonávať lety modelu v zakázaných, obmedzených a nebezpečných priestoroch a ochranných pásmach;
- Neustále udržiavať vizuálny kontakt s modelom. I bez použitia akýchkoľvek optických pomôcok s výnimkou dioptrických okuliarov (šošoviek) musí byť schopný rozpoznať polohu modelu a bezpečne ho riadiť;
- I pri dodržaní predchádzajúcich požiadaviek je prevádzkovateľ povinný, sám alebo s pomocou ďalšej osoby, neustále kontrolovať vývoj vo vzdušnom priestore. V prípade novej kolízie je povinný sa vyhnúť i za cenu poškodenia modelu.

b) Prevádzkové podmienky a obmedzenia modelov, vrátane systémov na diaľkové ovládanie modelov (RC súprav)

Prevádzkovateľ modelu (pilot) je povinný:

- Nezávisle na tom, či model postavil poznať jeho charakteristiky konštrukcie a prevádzky modelu (prevádzkové zaťaženia, atď.);
- Pred štartom overiť funkčnosť ovládacích prvkov a skontrolovať neporušenosť modelu;
- Pred spustením (zapnutím) motoru (motorov) skontrolovať jeho upevnenie a vrátane neporušenia a uchytenia vrtule;
- Motor (motory) spúšťať vo vyhradených priestoroch a dbať aby v rovine točiacej sa vrtule neboli iné osoby;
- Pred spustením motoru (motorov) ukotviť model, alebo zaistiť jeho stabilitu pomocníkom
- Počas letu dodržiavať vyhradený letový priestor a udržiavať model v bezpečnej vzdialenosti od iných osôb a umožňujúcej pilotovi stály vizuálny kontakt;
- V prípade oddelenia akejkoľvek časti modelu let v najkratšom možnom čase ukončiť;
- K ovládaniu modelov používať iba zariadenia spĺňajúce požiadavky pre prevádzku v podmienkach Slovenskej republiky;
- Pri nabíjaní a manipulácii s akumulátormi dodržiavať bezpečnostné postupy pre daný typ akumulátorov;

- Pri prevádzke modelov poháňaných prúdovými motormi mať pripravený hasiaci prístroj s platnou revíziou prístroja.

c) Prevádzkové pravidla na plochách (v oblastiach) určených na lietanie s modelmi

Pre bezpečnú prevádzku modelov prevádzkovateľ plochy (oblasti) určenej na lietanie s modelmi spracuje prevádzkový poriadok ktorý by mal obsahovať:

- Jednoduchý náčrt plochy a jej umiestnenie v teréne;
- Vyznačenie najbližších letísk a najčastejši smer a výšky pohybu lietadiel;
- Postup oznámenia o aktivovaní plochy pred začiatkom prevádzky modelov;
- Povolené prístupové trasy na plochu ;
- Vyznačenie letového priestoru a pravidla koordinácie lietania;
- Označenie parkovacích plôch pre vozidla;
- Vytvorenie bezpečného priestoru pre spúšťanie motorov a vykonávanie motorových skúšok;
- Určenie a vyznačenie priestorov pre divákov a nezúčastnené osoby.